

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.
 Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés
 árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Az ellenzék hadüzenete.

A már néhány nap multán újból megkezdődő parlamenti kampány beharangozásául a szövetkezett ellenzék intéző bizottsága kedden délután határozatot hozott, mely a harcz folytatását üzeni meg a kormánynak, a többségnek és a Ház elnökségének. A koncepcus diplomatikusan ügyes, mert a meghozott rezolúció első pillanatra nyakasan kemény, kurucz ultimátum benyomását teszi. De ha az ember analizálni kezd és a sorok között kutat, hát felfedezi, hogy az intéző bizottság óvatos latitüdöket biztosított az oppozíció részére, úgy hogy ez az ultimátum, ha kell ne legyen ultimátum, hanem ajánlat régi kalmár recept szerint való ötven perczentes egyezkedésre. No és az ötven se szent szám még, mert ha muszáj, abból is lehet engedni.

Óvatos kifejezéssel a határozat nem azt mondja, hogy addig amíg a történetek orvosolva nem lesznek, a parlament működését lehetetlenné fogja vagy igyekszik tenni, hanem azt, hogy

a parlament rendes működését lehetetlennek tartja. Vagyis nem határozott formában kizártnak nyilvánítja a kibontakozást, a míg Lukács és Tisza fejét meg nem kapja. Előáll a követelésével annak, hogy a házszabályok tekintetében reparáció történjék. Ezt annál inkább tehette, mert hiszen a miniszterelnök e napokban ismételtel kijelentette, hogy nincs kifogása az ellen, ha a kormánynak ugyszólván minden ingerenciája nélkül, pártközi egyezés útján történik meg egy újabb házszabály-revizió. Követeli továbbá a választójogi reform haladéktalan megalkotását, mely követelésben szintén nem rejlik sok kockázat, mert hiszen tudvalevő, hogy hónapok óta folyik a reform előkészítő munkája, s hogy a kormány magával a reformjavaslattal azonnal az országgyűlés elé lép, amint ezt az ellenzék megtartása lehetővé teszi.

Még emlegeti a határozat a sajtószabadság és a gyülekezési jogon esett állítólagos sérelmek orvoslását, de ez nyilván már csak sallang akar lenni, hogy az egész fogalmazvány annál papkárissabbnak lássék.

Figyelmesen olvasván és bonczolgván a rezolúciót, úgy rémlik nekünk, hogy az ellenzék éppenséggel nem az utolsó szót kívánta kimondani ezzel, hanem alapot csinál az alkudozásra. Az bizonyos, hogy a kormányban és a többségben megvan az ehhez való jó akarat és ha az ellenzék nem fog ragaszkodni ahhoz a merevséghez, amely határozatában látszólag megvan és ha nem fog képtelen viselkedést tanusítani, akkor bizonyára sikerül megtalálni azt az alapot, mely az ellentétek kiegyenlítését lehetővé teszi. Meghunyáskodni az ellenzék előtt senki sem fog, megalázkodni még kevésbé ma, amidőn kormány és többség erősebb, mint valaha.

Nevezetes találkozás az eseményeknek, hogy ugyanazon a napon, amidőn az ellenzék meghozta határozatát, nyilvánosságra kerül Öfelségének az az elhatározása, hogy Lukács Lászlónak és gróf Tisza Istvánnak a Szent István rend nagykeresztjét adományozza és velük együtt kitüntetésben részesíti mindazokat, akiknek részük volt abban, hogy végre törvénynyé váltak a véderő-

Évnyitó beszéd.

Tartotta **Lázár István** rektor-professzor 1912. szept. 6.

Kedves Növendékek!

Az iskola falain kívül gyakran lehet hallani, talán ti is hallottátok, hogy nem úgy vannak ám a dolgok az életben, mint a hogy az iskolában tanuljátok,

Való igaz, hogy sok különbség van a között, amit az iskolában tanulunk s a mit az életben tapasztalunk,

Én is ismerem egy kissé az iskolán kívül a világot; sokat jártam-keltem; sok mindent megfigyeltem.

Gönyörködtem a természet szépségeiben, melyek az Istent az alkotó nagy fenségében mutatják.

Gönyörködtem a tiszta, rendes városokban s az ember egészségét kényelmét, szellemi szükségleteit, művelt társas életét szolgáló intézményekben.

Gönyörködtem a szép, egészséges, erős jó izlésű és jó modoru emberekben, a kik-

nek egyenes tartásán, vidám és önértetes tekintetén és jó lelkületen megvalósítva láttam az emberi méltóságot.

De láttam olyan dolgokat is, melyektől nem tetszéssel fordult el a tekintetem.

Láttam olyan embereket is, kik oktalan-ságból kárt okoztak önmaguknak s rossz-akarattal kárt okoztak embertársaiknak; a kiknek örömük vagy legalább szórakozásuk telt benne, ha másoknak árthattak, nekik kellemetlenséget mondhattak vagy tehettek.

Hát az iskolán kívüli életben ilyen tapasztalatokat is lehet szerezni. Ezen tapasztalataimból mondok el nektek egyet-mást okulásul az új iskolai esztendő kezdetén.

* * *

I. Magyarországon számos olyan község van, a hol az emberek $\frac{1}{2}$ részének két neve van, egy törvényes és egy guny-neve. Olyan község pedig kevés van e hazában, a hol több-kevesebb emberek a törvényes neve mellett még gunyneve is ne volna.

Hiszzen ti is nagyobb részt, kisközségből jöttetek; ezt a dolgot éppen olyan jól tudjátok, mint én.

Ugy-e bár úgy szokott az történni, hogy teszem fel Kis András eltöri a lábát s aztán nem Kis András a neve többé, hanem Sánta Kis András!

Nagy Mihály, mert olyan szerencsétlenül esett le a szénaboglyáról, hogy pup nőtt ki a hátán, nem Nagy Mihály többé, hanem Pupos Nagy Mihály.

Fekete András, mert szivgörcsökebe esett, nem Fekete András többé, hanem Nyavalyatörős Fekete András.

Magyar Gábor, mert a cséplőgép megnyomorította a karját, nem Magyar Gábor többé hanem Csonka Magyar Gábor.

Kerekes Sándor, mikor a tébolydából kigyógyulva haza került, fájdalommal vehette tudomásul, hogy ő már többé nem Kerekes Sándor, hanem Bolond Kerekes Sándor.

Hát mondjátok meg, mit vétett az a szegény Kis András, hogy egész életén át, pillanatra se felejthesse szerencsétlenségét,

HAAS FÜLÖP és FIAI szőnyeg és butorszövet gyárosok

Nagy választék linoleum, viaszosvászon, szövet és függönyök, roletták és tapétákban. Nagy raktár valódi perzsa szőnyegekben.

Kolozsvár Unió-utca 3 szám. Gyár: Sopron.

javaslatok. A király meglegedettségét, elismerését fejezi ki azért és ez a királyi tény kétségtelen bizonyítéka annak, hogy Öfelsége a legnagyobb bizalommal viseltetik a kormány iránt.

Ebből azt hisszük, érthet az ellenzék. Fölfelé birkán a király legnagyobb foku bizalmát, lefelé támaszkodván egy kompakt hatalmas többségre, künn az országban pedig a józan közvélemény rokonszenvére, a jelenlegi kormány bizonyára igen nyugodtan nézhet minden ellenzéki támadás elé. Ma és ezzel a kormánnyal szemben az ellenzék semmit sem érhet el erőszakkal. Méltányossággal igen. Ezt pedig annál inkább kell elvárni tőle, mert különben őt terheli a felelősség a jövőnek minden eseményeiért.

Pártalakulás és kibontakozás.

(Ü. L.) A nemzeti munkapárt egyik legképzettebb tagja Antal Géza, feltűnést keltő beszédet mondott a választói előtt tartott beszámolójában. Ő parlamentünk abnormis helyzetét abban látja, hogy a rokon elemek nem tudnak egyesülni, a közjogi elvek fenntartása miatt. A függetlenpárt szabadelvű és nem szabadelvű elemei együtt kénytelenek lenni a közjogi elvek „jelszavas” hangoztatásáért, — holott a jelszavak sutba dobásával a szabadelvűek egyesülhetnének a többségi párt szabadelvű elemeivel, a konservatív érzelműek meg a többségi párt hason gondolkodóival. S így beállana szerinte a parlamentben a váltogazdaság, a mely párt többségre jutna, az alakítana kormányt.

Tökéletes igaza van abban az érdekes

mert az emberek lépten-nyomon szeméretvik?

Mit vétett az a Nagy Mihály, hogy mikor a lelke már beletörődött a sorscsapásba, az emberek ismét felszakasztják a fájó sebet, szeméretvik testi fogyatkozását.

Mit vétett Magyar Gábor, Kerekes Sándor s a többiek százan és ezren, hogy szerencsétlenségükre kiméletlen, durva és kegyetlen kézzel mindig új meg új keserűséget halmozzanak az emberek!

Ismertem egy szegény, érzékeny lelkű béres embert, aki családjával együtt csak azért hagyta el ősi lakhelyét, hogy gunynevétől megszabadulhasson.

Gyakori eset, hogy gunyolódás miatt verekedések támadnak. Különösen multság közben, vagy idegenek előtt ingerlékenyebbek az emberek; és a mit száz esetben megjegyzés nélkül hallgattak, százegyedikszer fellobban rá a hosszú ideig elfojtott és nagyraőtt keserűség, urrá lesz az emberen és véres megtorlást keres.

A gunyolódásnak általában kevés jelentőséget szoktunk tulajdonítani. Sebeket osztanak általa és a sebeket kapnak az emberek, és azután a kérdést elintéztnek tekintik. Pedig legtöbbször nincs elintézve.

A kigunyolás, bármilyen formában is, mindig gyengíti a kigunyolt egyéniséget. Érzí, hogy az emberek előtt szavának kisebb a nyomatéka; terveit és törekvéseit nem veszik komolyan, szóval az ember kigunyolás által veszít az értékeiből, hiteléből vagyis nyilvánvaló ár-

képviselőnek, hogy egy ily pártalakulás jobb lenne. És abban is igaza van, hogy a független párt a koalíciós érában a 67-es alapon kormányzott és újabb husz évre terjedő programban akartak megállapodni ugyancsak a 67-es alapon. És így szerinte a függetlenségi álláspont hirdetésének nincs semmi értelme.

Nagy feltűnést keltett Antal Géza beszéde. A nemzeti munkapárt egyik oszlopos tagjává kezdi kinőni magát. De az új pártalakulás-fele hangoztatás mégsem egyeb a — jelszónál. A míg ki nem alakul a népparlament, addig semmiféle párt alakulásokról szó sem lehet.

A mostani pártkeretek meg nem szűnhetnek az új választás utánig. És pediglen azért, mert az ellenzéknek semmi programja nincs, még a választójogi kérdésben is csak jelszavakkal dobálóznak. Voltaképpen irtóznak attól s csak azért tullicizáló, hogy megakadályozhassák a reform életbeléptét. Csak külszíleg demokratikusok, beusóleg már más képet tüntetnek fel.

De ha nincs programjuk, hogyan lehessen új pártalakulást létre hozni? Ily viszonyok közt szükség van egy oly pártra, a mely vezetni tudja az ország kormányzatát, még ha esetleg nincsenek is mindenben egy nézetben. Az ellenzék nem kormányképes, ezt eléggé bebizonyítja négy éven át. És így az ország érdeke a nemzeti munkapárt fenntartása. Ezen pártnak van programja a választójogi kérdésében és egyebekben is tűzött irányt ki, habár csak körvonalalaiban.

Mig ezzel szemben az ellenzék semmi programot nem ad. Egyes kijelentéseikből tudjuk, hogy az állami közigazgatásnak nem hivi. Hangoztatják független érzelmeiket, de csak mint jelszavas alakban.

Kizártnak tekinthető, hogy határozott elvi alapon álló pártalakulás jöhessen létre. Ez csak akkor fog bekövetkezni, ha létrejön a népparlament, ott forrnak ki az eszmék és egyesülnek a rokon érzelműek.

talom van a gunyolódásban, sőt legtöbbször egyenesen ártó szándékból származik. Hiába fűzik aztán hozzá mentségül, hogy „hiszen csak tréfa volt”. A rosszakarat ha bohóc ruhába öltözik, akkor is rosszakarat lesz, a mely ellen művelt társas életben gátat kell emelni.

Egyike azon rossz tulajdonságoknak, melyek a békés társas életet akadályozzák. Azért figyelmeztetek benneteket, hogy egymás gunyolásától tartózkodjatok. Jegyezzétek meg, hogy mások rovására csak a gyengédtelem, durva lelkű emberek mulatnak és mulattatnak; a gyengédtelem és durvaság pedig az iskola czeljével és a művelt emberi étellel nem fér össze.

II. Nemrég történt, hogy egy aradmegyei községben Murzsán György kovács mester kérkedett a nagy testi erejével. Fogadást ajánlott, hogy a műhelyében levő üllővasat félkézzel felemeli. A fogadást tett követte, a a fel falu összegyűlt a látványosságra. Három markos legény leemelte a tőkeről az üllővasat és kiemelték a műhely elé. Murzsán a jobbajával biztosan emelte a vasat; de mikor már sikerült az arczával egy színvonalra emelni, elragadta a virtus s még tovább erőltette a dolgot. Egyszerre a karja és teste megremegett; az üllővas a mellére esett és eszméletlenül terült el a földön a hatalmas ember. Beszállították az aradi kórházba, hol nagy kínok közt meghalt.

A szerencsétlen Murzsán csak egy azon sok ezer közül, a kik virtukodásból, kérke-

Jelenben azonban az kizárt dolog!... Jelenben legfeljebb ideiglenes fegyverszünet jöhet létre a pártok közt. De nem új pártalakulás s ez alapon a béke, miként ezt Antal is jelzé.

Kizártnak tartja Antal is, hogy a többség elejtse a kivított eredményt. Már ezen álláspont is elég arra, hogy a mostani pártkeretek fel ne bomolhassanak. Erőltetett új pártalakulásokra nincsen szükség. Nagy hiba lenne a nemzeti munkapártot meglazítani holmi megbizhatatlan pártalakulással. Akiknek nincs semmi elvök, csak a hatalom utáni esengés, mint az ellenzéknel, azokkal ugyan elvi alapon lehetetlen pártot alakítani, bomlasztó elemekre pedig nincsen szüksége a nemzeti munkapártnak, a mely ha nem is teljesen egyöntetű minden kérdésben, de még is tömör párt és szabadelvű.

Hogy azután lesz-e kibontakozás, azt előre nem tudhatni. Még a vezérő bizottság sem döntheti ezt el. A közkatonáknak is lesz szavuk hozzá!... De akár lesz ideiglenes béke akár nem, az a nemzeti munkapárt sorsán nem változtathat: hogy egységes maradjon s kitartson a kormány mellett.

A béke jegyében is nagy hivatás vár a pártra. Az ország haladását biztosítani minden irányban. Ezt csakis oly párt teheti meg, a mely el van telve az ő hivatásával, és programot is tudott adni. Nem pediglen a levegőben lógó ellenzékiek módjára tespedésben hagyják az országot. És ha béke nem lesz, akkor is szükség van egy oly pártra, mely gátat vet az ellenzék vad terrorjának, a mely az országra kimondhatatlan károkat hozna.

Kitart a többség Lukács László mellett, ki a közvélemény bizalmát bírja. És szeretettel veszi körül a párt többsége Tisza Istvá grófot. Mindkét államférfi a magyar parlamentárizmust menté meg. Ily férfiakat közel dobálni lehet a párt-elvakultságnak; de a közvélemény józanabb része másként gondolkozik és meghajja az elis-

désből kárt okoznak maguknak. Az egyik virtuskodó olyan terhet emel, hogy örökös nyomorék lesz belőle; a másik virtusból többet eszik a kelleténél; a harmadik annyi szeszt vagy dohányt fogyaszt el virtusból, hogy a mérgezés előbb vagy utóbb, de biztosan bekövetkezik. Ezenkívül virtusból verekednek, rut dolgokat beszélnek, hazudnak, lopnak, mulatnak, kocsirol menés közben leugrálják s elősorolni is lehetetlen, mi mindent csinálnak az emberek.

Ne gondoljátok, hogy csak felnőttek virtuskodnak. Egy alkalommal szünetre menő iskolás fiukat hallottam társalogni — nemenyediek voltak —, a társalgásuk mind csak a körül forgott, hogy ki hány cigarettát tud egyfolytában elszívni; ki tud több pohár bort meginni s ki hányszor s minő ügyesen tudta rászedni vagy hány kalapemeléssel tudta megrövidíteni a tanítóját. Azt pedig magatok is tudhatjátok, hogy egy-egy társatok szereti mutogatni a nagyobb erejét, de mindig csak a gyengébbekkel való kötekedés, civakodás, verekedés által.

Tehát úgy látszik, a virtuskodás nagyon általánosan elterjedt tulajdonság.

Az a kérdés már most, hogy miért virtuskodnak az emberek? Minden czél nélkül, csakhogy valamit tegyenek? Nem. A művelt ember nem virtuskodik; mert a jó tulajdonságok harmónikus egységével és alkotó munkájának sikereivel akar az átlag-emberek sorából kiemelkedni. A műveletlen ember ezt nem teheti. De mivel a művelet-

merés zászlóját az ök nagyságuk előtt. Tisza a helyét odahagyhatja, ha új szigorú Hárszabály jönne létre a pártok megegyezésével. Ez esetben megint elfoglalja helyét a többség soraiban. Ellen esetben szó sincs az elmeneteléről az elnöki székéből.

Lukács még béke vagy háború esetén sem távozzon a helyéről. Győzelemre vezető pártját a nagy küzdelemben, a többségi pártnak szüksége van egy ily férfi vezetésére. El nem fogja ejteni senki kívánataért. Ez ellenkező az ország és az annak javát szolgáló párt érdekével.

VÁRMEGYEI ÉLET.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

E hó 11-én a K. B. br. Bánffy Kázmír alispán elnöklelte alatt tartotta gyűlését. A választott tagok közül jelen voltak Zeyk Kálmán, Török Bertalan, dr. Müller Jenő.

Az alispáni jelentés megemlékezik Lukács László miniszterelnök beszámolójáról, Jaucsó Lajos szolgabíró haláláról. Dr. Bartos Lajos közig. gyakor. községi igazgató pályára lép. A főszózat foly. A tisztifőgyász pénzkezelését rendben találta.

Horváth József aljegyző, Bartók Gábor aljegyző és dr. Enyedi Jenő közig. gyakor. nok kisebb közig. ügyeket terjesztettek elő.

Dr. Jeney Elek árvászeki elnök jelentése szerint az ügymenet rendes.

Dr. Dobozy Vilmos főorvos jelenti, hogy augusztusban az egészségi állapot elég kedvező volt. Született 713, meghalt 415 egyén, Roncsoló toroklob, vörheny, kanyaró, bárányhimlő, hasihagymáz (55 beteg közül 3 meghalt), hökhurut (67 beteg közül 1 meghalt) fordult elő, Hevenyfertőző betegségben összesen 197 szenvedett, meghalt 6. Dr.

Hajdu Imre közegészségi felügyelővel több vizsgálatot végzett. Az eredmény általában kielégítő. A megyei kórházban 148 beteg kezeltetett, meghalt 3.

Hegedűs Ferencz p. a. igazgató h. jelenti, hogy augusztusban egyenesadóban befolyt az előirt: 2,345.393 K, 98 f.-ből 167744 K., összesen ez évben: 721.930 K, tartozás: 1,623.473 K. 98 f. Ezenkívül még 35 ügyet terjesztett elő.

Daniel Imre kir. ügyész jelentése szerint a fogházak állapota rendes.

Albert Iván kir. épít. hiv. főnök jelenti, hogy augusztusban az állami közutak állapota megfelelő volt, a gyulafehérvári—topánfalvi és a nagyompoly—bucsonyi szakasz kivételével, melyeket a fellegszakadások megrongáltak. — A Maros—Ompoly árterén Gyulafehérvár közelében új vasszerkezetű hid lesz építve 59.186 K. költséggel. A Sebespatak is megáradott és az alvniczi aluljáró előtt átcsapott az uton 20—26 cm. magasan. Szokatlan jelenség a szeptember havában történt nagy vízáradás a Maros és Küküllő mentén, mely nagy károkat okozott, s a közlekedést is több helyen megzavarta.

Az 1913—14. évi közuti előirányzat előkészítésére bizottság küldetett ki.

Nehéz János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a tanítói személyzet között több áthelyezés és új kinevezés történt. A gyulafehérvári és a marosújvári új polgári iskolák megkezdtek működésüket, tanulók igen nagy számban iratkoztak be. A nagyenyedi áll. polg. iskola új épületére az építési árlejtést szept. 27-ki lejáratával a miniszter kihirdette. Moldován Vazul bolgárcsergédi gör. hath. lelkész ellen büntető eljárás van folyamatban, a gör. kath. érsek pedig utasította, hogy jövőre állásához méltó magatartást tanúsítson.

POLITIKAI HIREK.

Az országgyűlési nemzeti munkapárt tagjai f. hó 13-án este különösen nagy számban jelentek meg a pártkör helyiségeiben. Fél nyolcz óra tájban harsány eljenzés jelezte Tiszta István grófnak, a képviselőház elnökének, aki 12-én este 6 órakor érkezett a fővárosba, megjelenését. Tisza István gróft a nagyterembe léptekor a gratulánsok sűrű csoportja vette rögtön körül. Háromnegyed nyolczra járt az óra, amikor megjelent a teremben Lukács László miniszterelnök. Lelkes eljenzéssel vettek körül a párttagok és megkezdődött körülötte az a szokásos félkör, a melybe üdvözléskor helyezkednek a párt tagjai. Daniel Ernő báró a párttagok nevében a következő szavakat intézte a miniszterelnökhöz:

— Kegyelmes uram! Most midőn szerencsénk van téged itt tisztelhetni, mindenekelőtt valamennyiünk az összesereglett párttagok nevében őszinte örömlünknek akarok kifejezést adni azon legmagasabb kitüntetés felett, a melynek részesévé lettél. Mi, akik folyton figyelemmel kísértük parlamenti működésedet, ismerjük nagy parlamenti sikereidet s azokat az érdemeket, a melyeket a haza körül szerezteél, mi tudjuk megítélni, hogy ezt a kitüntetést teljes mértékben kiérdemelted. Az a szeretet, tisztelet és ragaszkodás, a melylyel eddig irántad viselkedtünk, ezáltal csak még inkább fokozódott s biztositunk mindnyájunk nevében, hogy azon az uton, a melyen így tovább haladni fogsz, a legnagyobb odaadással támogatni fogunk.

Lukács László miniszterelnök meghatottan így válaszolt:

— Fogadjátok leghálásabb köszönetemet, igen tisztelt barátaim, azért a jóakarattal, amelyeknek minden alkalommal és különösen ezen legfelsőbb kitüntetés alkalmából jelenleg is irántam kifejezést adni kegyesek voltatok, Jölesik a barátság részetekről s

len emberek közt is van ambiciós egyén, ki az átlag-embernél több akarna lenni, a kinek jól esik a tömeg elismerése és hódolása: olyan eszközhöz folyamodik, melylyel a maga közönsége előtt csezt érhet.

Az kérdem továbbá, okos dolog-e a virtuskodás? Az az ember, a ki virtusból nagy terhet emel, a miből neki semmi haszna nincs, csak legfellebb a megbámulás dicsősége ragyog feléje a siker esetén: legfőbb javát, egészségét és életét teszi kockárára.

Ha valaki virtusból eszik, iszik vagy dohányzik: a korai pusztulás utján halad; a ki virtusból verekszik, előbb-utóbb a törvényes renddel jut összeütközésbe, esetleg börtönbe kerül, vagy testi egészségét sirtatja. A bravuros tetteket, ha meg is bámulják az emberek, de egyuttal ostobaságnak is tartják. S ha mindezeket a kétes győzelemmel szemben mérlegre vetjük, nyilvánvaló, hogy a virtuskodó olyan kockázattal dolgozik, mely távolról sincs arányban a győzelem dicsőségével. Tehát a virtuskodás észszerűtlen cselekedet. Sőt káros az egyénre és társadalomra egyaránt, mert az emberi energia a legjobb esetben is pozitív cél nélkül, rendesen pedig egyenes kárral használódik fel.

Kerüljétek hát a nyers erőben, durva és ártalmas szokásokban megnyilatkozó virtuskodást. Helyes dolog, ha valaki több akar lenni az átlagnál, ha kiakar túlni a közepesség felett; ha elismerést akar szerezni

a társai részéről. De ezt ne tegye a műveletlen emberek eszközeivel, hanem szellemi kiválósággal, példaadással és sikerekkel.

A virtuskodó embernek nálunk — sajnos — még mindig van közönsége, mint a komédiásnak. De ti ne szegődjétek hozzá ilyen közönségnek. Ennek jó hatása lesz nem csak rátok, hanem a kérkedőre is; mert ennek legjobb orvossága, ha nem sikerül feltűnést keltenie. E nélkül a víz nélkül uszni, e nélkül a levegő nélkül ő lélekezni nem képes. Hagyjátok magára az ilyen hibában szenvedőt; a közönyösséga virtuskodás legbiztosabb halála.

III. Láttam egyszer egy kocsis embert, talán ti is láttatok, a kinek a lovai vagy indulni, vagy kedveszerint huzni nem akartak. És a kocsis méregetől eltorzult arcczal kezdte szidni az Istent.

Láttam verekedő suhanczokat, bizonyosan ti is láttatok az utcán itt vagy másutt; a melyik gyengébb volt, a kit tehát megverték: szegyenében káromolni kezdte az Istent.

Láttam olyan embert is, a ki nem találta hamarjában valamely dolgot; ezen aztán éktelen dühre gerjedt és megint csak káromkodott, szitkozódott.

Műveletlen emberek közt egyéb körülmények közt is, egyéb okok folytán is, sokszor minden szembeötölő ok nélkül is lehet látni, hogy megszokott vagy szokatlan durva kifejezések közt egymásnak rosszat kívánnak,

szitkozódni, átkozódni, egymás ellen megbélyegző kifejezéseket használni.

Az ember sok oldalról befolyásolt cselekvése közben bajokkal, kellemetlenségekkel találkozhat. Ezeknek a bajoknak és kellemetlenségeknek a forrása egyrészt külső körülményekben, másrészt az ember gyarlóságában található fel. A fegyelmzett gondolkodásu — mondjuk az őt megillető néven — művelt ember higgadtan megvizsgálja ezeket a bajokat és nehézségeket, és megfelelő eszközöket keres az orvoslásukra vagy eltávolításukra. A fegyelmzetlen lelkű embert műveletlensége erre képtelenné teszi; s azért lépten-nyomon beleverdesi a fejet a bajoknak sebeket osztogató sziklafalába. Mivel a bajok forrását úgy adott helyzetén, mint egyéni mivoltán kívül helyezi: minden kellemetlenséget Istentől ráért csapásnak tekint; de szó nélkül túrni nem képes. Nem tudja a baj okát; de e helyett arra hárítja a felelősséget, a kitől a baj oktalannul származtatja. Ha valamely terve nem sikerül: Isten büntetését látja benne és káromolja az Istent. Ha csalódik a reményében; ha az alacsony mestergerendába beüti a fejét: dühösségén megint csak szitkozódással enyhít. A szitkozódás hajlama végre úgy megrögződik nála, hogy bajok híján is sportszerű kedvtelensé, rossz szokássá lesz a durva lelkű embereké.

Gondolom előtettek, mint műveltségre törekvő gyermekek és ifjak előtt nem kell ezen szokás rutságát hangsúlyozni. Kerül-

őszintén bevallom, felemelő hatással volt reám ő felségének a kegye azon súlyos támadásokkal szemben, amelyeknek nap-nap után ki vagyok téve. De minél inkább érzem a fejedelmi kegy nagyságát, annál inkább meggyőződésem arról, hogy az túlhaladja az én érdemeimet. S azért nem szenved előttem kétséget az, hogy ennek a nagy kitüntetésnek, amelynek szerencsés voltam részesevé lehetni, csak egy kis része az, amely engem illet. Az elismerés nagy része kétségen kívül azokat illeti meg, akik lehetővé tették a sikernek, az eredménynek elérését. És ezek ti vagytok, a munkapárt tagjai, akik összetartásokkal, hazafias erélyetekkel és józan politikai gondolkodásokkal lehetővé tettétek a sikert s akik minden emberileg lehetővé tettétek arra nézve, hogy a parlamentnek visszaadjátok a munkaképességet és a parlamentet visszaadjátok az országnak.

Bocsásatok meg kedves barátaim, ha ezen alkalommal nem fogok politikai nyilatkozatokba ereszkedni. Hiszen nemsokára ennek is elérkezik az ideje. Ezt a mai napot csak arra akarom felhasználni, hogy újból hálás köszönetemet fejezzem ki irántatok, hogy kérjétek meg benneteket arra, hogy tartsatok meg irántam való jóindulatotokat és mindenekfelett őrizzétek meg azt az összetartást, azt az együttműködést, amelyre eddig szükségünk volt s amelyre szüksége van az országnak a jövőben is. A mi teljes meggyőződésünk szerint az a cél, amelyet követünk, nem szolgál pártérdeket, nem szolgál magánérdeket, hanem szolgálja az ország szent érdekét. Kérlek benneteket, tartsatok meg továbbra is jóindulatotokban!

*

A Bécsből Budapest felé robogó gyorsvonaton, amelyen Lukács László miniszterelnök nyári üdüléséről visszatért, már jelentkezett a lázas kíváncsisággal érdeklődő közvélemény előhírnöke; az újságíró, aki interjút kér.

jétek a durva kifejezéseket, azok a lélek durvaságára mutatnak; kerüljétek különösen az olyan társaságot, mely virtust csinál a durva kifejezések használatából.

Mikor a szitkozódás rut szokásának okai felett gondolkodtam, arra a tapasztalatra jutottam, hogy a rendetlen emberek közt van a rut szokás legjobban elterjedve. A kinek a portája és gazdasága rendes, minden a maga helyén, semmi sincs rendetlenül elszórva; a hol gondosságon és tisztaságon pihenhet meg az ember tekintete: ott nem igen hallani a szitkozódást, atkozódást. A ki rendetlen, annak semmije sincs a maga helyén, a legnagyobb zűrzavar és bosszúságtanya az egész udvara. A rendetlen ember lépten-nyomon bajokba ütközik, a rendtartó nem. A rendes ember helyére aggatja és rakja eszközeit; s ha ismét szükség van rá, onnan szó és bosszúság nélkül előveszi. A rendetlen ember szerteszét dobálja munkaeszközeit. Az utban levő dolgok a háznép minden tagja rug egyet-egyét; vagy ha hozzányul is, mivel kijelölt helye nincsen semminek, egyik ide, másik oda rakja. Mikor aztán szükség van rá, nincs, keresni kell. Ez nagy bosszúság; a gazda méregbe jön s atkozódik. Az indulatoskodás még jobban felizgatja őt magát és háznépét is, még az állatokat is nyugtalanítja: s nincs vége-hossza a durvaságnak.

Ez a tapasztalat pedig nemcsak falusi embereken igazolható. Általános tapasztalat az, hogy a rendtelenség sok bosszúságot okoz

A miniszterelnök könnyed, fesztelen tárgyalás közben válaszolt a kíváncsi kérdésekre avval a nyíltsággal és szivességgel, mely őt a közéletben és magánéletben egyaránt jellemzi. Am amit mondott, az döntő fontosságú eseménye a közéletnek, mert a magyar politika hivatott vezére tömör és világos képét rajzolta meg a politika mai helyzetének és jövő fejlődésének.

A miniszterelnök mindenekelőtt kijelentette, hogy őszintén kívánja a békét. Épen ezért sajnálattal állapítja meg, hogy a szövetkezett ellenzék lehetetlen álláspontot foglalt el, olyant, amelynek gyakorlati kivihetőségét nem látja. Ez a nyilatkozat nemcsak azt jelenti, hogy az időszerű miniszterelnök nem fogadja el ezt az álláspontot. Lukács László két évtizede szolgálja a magyar közéletet és a magyar politika összes szálainak, hatalmi és erőtevézőinek nincs nála hivatottabb, képzetebb ismerője. Nyilatkozata azt állapítja meg az objektív igazság súlyával, hogy ez a határozat nemcsak reá, nemcsak a többségre, de mindenkire nézve elfogadhatatlan és kivihetetlen. Elfogadhatatlan és kivihetetlen volna akkor is, ha a jövő kormányt nem a többségből, hanem a koalícióból alakítanák meg.

Eme lehetetlen és kivihetetlen álláspont elfoglalása után a koalíció választójogi határozata igazán nem szolgálhat más célt, mint azt, hogy népszerűséget lefelé biztosítsa. A miniszterelnök a mikor ezt megállapítja, megelégszik avval, hogy szerencsetlennek mondja ezt a beállítást, mely egyenesen illuziórjussá teszi a reform létrejvetelét, mert ha megmaradnak a teljesíthetetlen előfeltételeknél, ugyan hiába ígéri a választójogi törvényt.

Mi azonban hozzátéhetjük, hogy ez a beállítás nemcsak szerencsetlen, de szándékos. A koalíció csak hü maradt önmagához, multjához, hagyományaihoz, meggyőződéseihez, amikor jól kiesztelt szándékossággal

az embernek s önkénytelenül is alkalmat ad olyan indulat-kitörésekre, melyek a művelt ember jó érzekét sértik, művelt emberhez nem illenek.

Az iskolai rend megtartása, kötelességtek pontos teljesítése, gunyolódástól, verekedéstől és civakodástól való tartózkodás legbiztosabban megóv benneteket attól, hogy megfélemlítve magatokról hozzatok nem illó durva kifejezéseket használjatok.

A ki pedig atkozódással erősíti állításának igazságát, arról jegyezzétek meg, hogy nem igen mond igazat; mert ha igazmondásában nem kételkednének, nem volna rá szüksége, hogy igazságát külön is meg-erősítse.

IV. Város mellett elterülő erdőben, közönség szórakoztatására szolgáló kertekben gyakran látunk letépett falombokat, letört faágakat, Ha közelről megnézzük Budapesten a képzőművészet egyes remekeit pl. az Andrássy-szobrot: azt látjuk, hogy talpzata tele van firkálva névírásokkal és megjegyzésekkel. Ha felmegyünk Karlsbadban a Stefanie-Warte tornyába vagy a svejzi kirándulások egy-egy természeti szépségeivel ékes helyeire, ezer és ezer felírást olvashatunk mindenfelé. Sajnos igen sok magyar is van köztük. Azokról a feliratokról, melyeket nyilvános használatra szánt könyvek tábláin vagy illemhelyek falain lehet olvasni, nem is szölok; mert ezektől ugyanis megbotránkozással fordul el minden ép érzékű ember. Láttam olyan suhancot,

olyan taktikában állapodott meg, mely lehetetlenné teszi a demokratikus reform megalkotását.

HIREK.

— **Lukács László miniszterelnök** a következő sürgönyben köszönte meg a legmagasabb kitüntetés alkalomból hozzá intézett üdvözlőt:

ZEYK DÁNIEL elnök urnak

Nagyenyed.

Alsó-Fehér megye nemzeti munkapártjának a szíves megemlékezésért őszinte meleg köszönetet mond

LUKÁCS LÁSZLÓ.

— **Bronzkori sírleletek Erdélyben.** Lörenthey Imre dr. budapesti egyetemi tanár, a ki a pénzügyminisztérium megbízásából az erdélyi földgáz tartalmazó rétegek paleontológiai zárványait tanulmányozta, kutatásai közben Alsófehérmegyében nagyrészt bronzkori sírokat talált. Hogy ezek a tudomány számára mielőbb megmenthetők legyenek, kiadásukra és részletesebb tanulmányozásukra Pósta Béla dr. kolozsvári egyetemi tanár, az Erdélyi Nemzeti Múzeum igazgatóját kérte fel, a ki nyomában hozzáfogott a bronz-sírok felderítéséhez és kiadásához. — Már eddig több sír anyagát helyezte el a kolozsvári múzeumban. Az újonnan felfedezett sírok az eddigiek között a legalaposabban és legjellemzőbben tüntetik fel a bronzkori emberek temetkezési mód-szerét.

— **A Maros folyó a hét közepén megapadt** és a kiöntés vissza húzódt a medrébe.

a ki az élő fa kergét hasogatta vagy véste, minden elfogadható ok nélkül, csak hogy a rombolás ösztönének hódoljon. Láttam olyan embert, a ki az énekes madarat, az ember gyönyörködtetésére és hasznára teremtetett bájos állatot, ismét csak a rombolás ösztönéből elfogja, megöli, tojását elszedi. Láttam olyan durva lelkű gyermeket, a ki az iskola falait, épületét szennyezte, rongálta, az iskola padjait faragcsálta oktalan szórakozással.

És ez így megy tovább az emberi élet ezer meg ezer változatán; bérlő a bérelt tárgyat, cseléd a gazdája vagyonát, utas a vonat drága felszerelését, tanuló az iskola épületét és eszközeit rongálja. Így húzódik végig a kíméletlenség a természet és az ember minden alkotásán, a hol arra mód és neveletlen lélek kínálkozik. Mignem odajut, hogy az ember a személyéhez tartozó dolgokat sem tudja megbecsülni. Az ember pecsétes ruhája, az idő viszontagságainak kitett munkaeszköze s más egyéni javak elhanyagolása: mind csak finomabb formában való jelentkezése annak a durvaságnak, mikor az ember szándékosan ront valamely dolognak, hogy azt elpusztítsa.

Pedig az ember környezete által él emberhez méltó életet. Ha elvonjuk őt a környező dolgoktól, élőhalott lesz, mint a rab. A napsugár, a virágos mező, a madárdalos erdő, az otthon minden igényt kielégítő, kényelmet és gyönyörűséget okozó dolgaival: mind mind szükségeszerű tartozéka

Azóta megint nagy esők voltak és Dévánál újból kiöntött a Maros. Tegnap jelentették, hogy nagy víz jön Szászrégen felől.

— **Ködöbálás a színház ablakaira.** A pénteki előadás közben előbb a színpad, aztán a nézőtér több ablakát kövel beverték, mely az elől ülő közönséget is megzavarta. A színházi rendőr a szomszédos udvar padlásán megtalálta a dobálót Nagy Sándor darabont személyében és bekísérte a rendőrségre.

— **Éjjel az üzletben.** Csütörtökön éjjel 11 órakor a Berkovits-féle szabóműhelyben világozágot láttak. Azonnal értesítették a rendőrséget, hogy alkalmasint betörők járnak a helyiségben. A színházról kijött közönség egyrésze is érdeklődött. A rendőrség közbejöttével megnézték, hogy a ruhásüzlet deszkafalát nem-e törék át és felszólították többször is a bennlevőket megadásra. Egyszerre csak kinyílik a redőnyajtó és a szabóműhely János nevű felszabaduló inasa állremegve előtűnik. Az inas zárás után nem adta át a kulcsot gazdájának és így ment be a műhelybe. Azzal mentette magát, hogy a műhelyben akart aludni és rossz szándéka nem volt.

— **Elkapta a malomkerék.** Maros-Veresmart községben a benzinmotoros lisztőrli malomban Kokován Tauászi földműves 10 éves Aurél nevű fiacskája a lendítő kerék közelébe ment, a kerék a gyermek ingét odakapta, balkezét tőből kiszakította és a szerencsétlen gyermek testét összeroncsoolta úgy, hogy még ott a helyszínén meghalt. Vizsgálat indult meg, hogy gondatlansággal terhel-e valakit felelősség.

— **Zsebmetsző a vonaton.** Neufeld Jenő szilágysomlyói asztalostól Székelykocsárd—Kolozsvár között, a személynovon egyik III. osztályú kocsijában migapadon fekve aludt, ismeretlen tettes kivágta nadrágzsebét s abból 194 koronát tartalmazó pénztárczáját ellopta.

a művelt emberi életnek. Boldogan sütkérezünk a napfényben; gyönyörködjetük szemünket a virágos mezőben; áhitattal hallgatjuk az erdő dalos madarait; megelégedéssel látjuk a bő terméssel biztató vetést; barátságosan köt otthonunkhoz lakásunk kényelmes és izléses berendezése; büszkeséggel tölt el kép- vagy szoborgyűjteményük, könyvtárunk szemlélete és használata; emeli önbecsülésünket a külsőnkön s belsőnkön való tisztaság és rend harmoniája; és minden legapróbb alkotásban — legyen az természeti vagy emberi alkotás, ha az igényekhez immár fejlődés által hozzájárult, boldogan tudunk gyönyörködni. És minél közelebb áll az alkotás az emberhez, az okozott öröm is annál erősebb és közvetlenebb. Érzik az ember, hogy a mit maga alkotott, a mi az ő munkásságának eredménye, azt jogosan illeti meg több becsülés.

Tanuljátok meg tehát kimélni a természet és az ember értékes alkotásait. Ez a kímélet fogja bebizonyítani, hogy a körülötte levő dolgok értékét megismeritek; és hogy gondolkodástok elég emelkedett, izléstek elég finomodott, hogy a természet és az emberi alkotások szépségében és rendjében gyönyörködjete.

* * *

Való igaz, a mit beszélgetésünk elején mondtam, hogy nem minden úgy van az életben, mint a hogy az iskolában tanítják.

Az iskolában azt tanítják, hogy mi a jó, igaz és szép; mi az eszményi és hogy köte-

* **Phosphatine Fallières** a neve annak a tápszernek, amelylyel manapság már minden aggodalom nélkül lehet a gyermeket az elválasztás időszakától táplálni. E kiváló tápszer biztosítja a csontrendszer fejlődését és erőteljessé neveli a gyermeket. Kapható a gyógyszerárakban dobozonként, — amely 3 hétre elegendő — 3 kor. 30 fillérért.

— **Ifjúsági Irodalom.** A magyar irodalom újabb időben mind több kiváló erővel gazdagodik, neves íróink mind szívesebben fordulnak a gyermekek felé s mind kiválóbb és élvezetesebb alkotásokkal gyarapítják. Nagy szerepe van ebben Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermek-lapjának, a Jó Pajtás-nak, a mely sorra hódítja meg jeles íróinkat az ifjúsági irodalom számára. Legújabbban Szemere György, a más téren nagy sikereket aratott író tűnt fel az ifjúsági írók között, nemcsak meleg és nemes elbeszéléseivel, hanem most Vitéz Karika Mátyas ezimű regényével is, a mely most folyik a Jó Pajtás-ban és számról-számrá mind nagyobb tetszéssel találkozik. A Jó Pajtás legújabb, szeptember 8-iki számában ezenkívül még Feléki Sándor, Balázs bácsi és Benedek bácsi irtak szép verseket, Murai Károly és Nászai Elza elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör lakodalma, Garay Áko-pompás képet rajzolt, Elek nagyapó kedves mesét mond el, Gyula bácsi a gyermekmunkáskorokról el képekkel tarkított ezikket, Zsiga bácsi kedves mókáját, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket előfordul és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest IV., Egyetem-utca 4.

SZÍNHÁZ.

Szerdán Guthi bobózata A kegyelmes ur, kisszámu közönséget vonzott a színházba. A darabnak első és utolsó felvonása igen sikerült, a kegyelmes urnak az anyósa által megtréfált helyzete kitűnő humorral van tele, amely éppen olyan esztelenül alakul ki az alterego közreműködésével. Lám, az anyósok hatalma alól még a kegyelmes miniszter urak sem könnyen sza-

lesség az életben a jó, igaz és szép, az eszményi megvalósítására törekedni.

Ha az iskola falain kívül itt-ott azt tapasztaljátok, hogy az életben nem történik minden úgy, a hogy az eszményiség után való kötelesség megkivánna; ez ne hozzon zavarba, ne tegyen kishitűekké benneteket. Engem sem tett azaz sohasem.

Jézus 2000 esztendővel ezelőtt hirdette a legfenségebb evangéliumot, a szeretet evangéliumát; tanította és parancsolta, hogy az emberek szeressék egymást, mint önmagukat. És az emberek bizony még ma, 2000 esztendő után sem szeretik egymást úgy, a hogy Jézus kívánta.

De ezért mégis szent az evangélium, szent a Jézus tanítása, szent az ő parancsa; mert ez fejezi ki az eszményt, mely felé törekedni kell, a mely felé lassu léptekkel talán, de a keresztény műveltség világában mégis halad az emberiség.

Az iskola is az eszményt tanítja, s ebben nem zavarja az utca változó hangulata s egyes emberi dolgok rendetlensége és izléstelensége.

Az eszményiséget kell tanulnunk s annak az irányában fejleszteni az emberiség jövő dolgait.

Azt is halljátok az iskola falain kívül levő életben, hogy a hétköznap munkái és gondjai közt, mikor a megélhetés eszközeit és módjait keresgetik, nincs idő és alkalom olyan ünnepi hangulatra, melyet az eszmények tisztelete megkíván. Mikor aztán az eszmények tiszteletére első sorban hivatott egyház

badulnak! Talián László a lehető legjobban személyesítette az igazságügyminisztert. Budai Honka Cleóját eddigi sikereihez soroljuk, Jelen Rózi a kegyelmes úr feleségét játszotta; nem nagy e szerepe, mégis az a kedves egyszerűség sugárzott megjelenéséből, melyet tehetségnek, művészetnek nevezünk. M a k a y nem volt elég hű alterego, míg játéka T. Konkolyi Emiliával, Réthelyivel, Farkassal és Parlaghyval sikerült volt.

Csütörtökön A kis gróf került másodsor színre egészen telt ház előtt. Az első előadásról mondott véleményünk a maira is alkalmazható. Ez estén mutatkozott be az Aradról szerződött új szubrett, Györgyösi Böske Howard Dorothy szerepében. A kisasszony valószínűleg elfogódott volt, játékból hiányzott az élénkség. A szép zenéjü operette jó előadásához az összes szereplők hozzájárultak.

Pénteken A két árva romantikus számút játszották. Rémes ez inkább, mint romantikus. A drámai erő helyenként elveszti szépségét. Ez okozta azt, hogy még az igazgató játéka sem érvényesülhetett. Csupán Jelen Rózi, Tompa Irma és Parlaghy Béla szerepe volt rokonszenves. Ez persze az érzelem megnyilatkozása; mig alakításban T. Konkolyi Emília rosszlelkű koldusnője sem állott mögötte. Szűts Mariska ma jobban játszott. E szindarab előadása technikailag nehéz és ezt ügyesen végezték.

A jövő héten több újdonság kerül bemutatásra. Közönségünk tömeges pártolással ismeri el a derek igazgató és társulata jó igyekezetét.

HIRDETÉSEKET legutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

vagy a hazafias lelkesedés ünnepeit ül: akkor aztán letörlik lábukról az utcák porát és az ünnepi ruhával együtt ünnepi hangulatot is öltönek magukra.

Nagyon szépen hangzik, de valósággal értéktelen és tökéletlen szóvirág. Az eszményiség tisztelete nem ünnepi ruha, melyet egy héten egyszer felöltök magamra, rendszeren pedig egészen mást viselek; az eszményiség tisztelete az a tiszta levegő, mely nélkül művelt lelkü ember nem élhet, mely tehát athatja egész valóját és minden cselekedetét.

Kedves fiam! Az iskola alkalmat ad nektek, hogy az eszményi világot megismerjétek. Megtanuljátok, mi a fő és szép, annak ellenkezőjét, tehát a mi nem jó és nem illendő azt, ha az iskola falain kívül láttátok is, ide be ne hozzatok.

Legyen ez a hely templom, hová nem hatol be semmi, a mi az alapítónak, az egyháznak, törvényeinknek és a műveltségnek szellemével meg nem egyezik.

Ebből a templomból vigyetek aztán majd az eszmények ismerete mellett lelkesedést is, hogy a mit jónak és szépnek megismertetek, azt éltetekben megvalósítani is igyekezzetek.

Ezzel a felszólítással és jó reménységgel üdvözöllek benneteket, az újv munkáira Isten áldását kérem s az 1912-13. iskolai esztendődet megnyitom.*

* A felhozott példák egy része Ember János „Az erkölcsnevelés problémája” cz. munkájából van véve.

425—1912. végb. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. 112/5. számú végzése következtében dr. Gündisch Guidó ügyvéd által képviselt Szövetkezeti bank mint részvénytársaság javára 3000 K. s jár. erejéig 1911. évi november hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, u. m. széna, szemes kukorica és buza nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1911-ik évi V. 326/2. számú végzése folytán 3000 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. április 15. napjától járó 7% kamatai erejéig, Farkastelken leendő megtartására 1912. évi szeptember hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1912. évi szeptember hó 6. napján.

Szigethy Károly,
kir. bir. végrehajtó.

266 1—1

Üzlet-áthelyezés.

Tisztelettel értesitem Nagyenyed város és vidéke nb. fogyasztó közönségét, hogy Nagyenyeden a Fötér 25 szám alatti fűszer, csemege, liszt, déligyümölcs, ásványvíz és festék-üzletemet az épület átalakítása következtében áthelyeztem a **Fötér 26. szám alatti saját házamba — a Harmath-féle üzlet helyére** — hol azt megnagyobbítva eddigi főelveim a szoliditás, tisztaság, pontos és lelkiismeretes kimerés és előzékeny kiszolgálás mellett szándéksom tovább folytatni.

Továbbra is kérem a nb. fogyasztó közönség szíves támogatását és pártfogását, melyet én továbbra is azzal fogok viszonzni, hogy áruim tisztaságára és jó minőségére a legnagyobb súlyt fogok fektetni és azokat a nagyérdemű vásárló közönség igényeinek megfelelőleg a legnagyobb előzékenységgel fogom ki is szolgálni. Havi bevásárlásoknál illetve könyves vevőimnek az árut díjmentesen a nap bármelyik szakában haza szállítom.

Tűzifa-raktárból szállítandó farendelések fűszerüzletemben is feladhatók.

Ismételten kéri a további n. b. pártfogást

253 4—5

Fenichel Lázár.

733—1912. végb. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. 503/3. számú végzése következtében Dr. Szabó Dániel ügyvéd által képviselt Novák Traján javára 800 korona s jár. erejéig 1912. évi augusztus hó 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 809 kor. 48 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. rőfös és fűszerárak, 1 ló, 1 szekér és három nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 376 számú végzése folytán 800 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. augusztus 1. napjától járó 5%-os kamatai, és eddig összesen 155 kor. 95 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Székasveres-egyháza leendő eszközésére 1912. évi szeptember hó 25-ik napjának délután 2 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1912. évi szeptember hó 11. napján.

Szigethy Károly,
kir. bir. végrehajtó.

267 1—1

16204—1912. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Szt. Mihály

országos vásár

folyó évi szeptember hó 26-ától bezárólag szeptember hó 30-áig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szeptember hó 26-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1912. évi augusztus 27-én.

A városi főkapitányságtól:

224 2—2 v

Beó Ferencz, főkapitány.

2771—1912. tkvi. sz.

Hirdetmény.

Olahbogát község telekkönyvei a tagosítás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabály rendelkezéséhez képest átalakítottak, és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi VII. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyettesítésével kapcsolatban fogatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1912. évi október hó 14-ik napján fog kezdődni.

Ennelfogva felhivatnak: 1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tervezet ellen netalán észreveteleiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság hitelesítő bizottság előtt kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi. bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, úgy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18 §-ai, és az 1889. évi XXXVIII. tcz. 5, 6, 7, és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás letrajtást a kiküldött bizottság előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére nézve engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek, és végre.

4. Azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozólag a zálogjog vagy megszűnt, egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén a bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezés, illetve hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A kir. járásbírósnak telekkönyvi hatósága. Vizakna, 1912. szeptember hó 3-án.

Dr. Zsákó Andor, kir. jbiró.

A kiadmány hiteléül:

(Olvashatlan) kir. tkkvezető.

265 2—3

LEGJOBB AJÁNDÉK

a tartós és olesó

hazai szöttesáru

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

LINGNER szötvőgyára NAGYENYED.

Faarverési hirdetés.

A Fenesi volt urbéresek közönsége nevében ezennel közzé tesszük, hogy a tulajdonukat képező, mintegy 400.00 kat. holdon szétosztóan álló és a m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak 43608—1912. számú rendeletével eladásra eügedélyezett 2045 m³ haszonfára és 976 m³ tűzifára becsült 30—105 czmtr. melmagassági átmérővel bíró 1442 szál tölgy törzset a **folyó évi október hó 7-én** d. e. 9 órakor kezdődő és Fenes község házánál (Alsó-Fehér vármegye) megtartandó nyilvános szó-és írásbeli ajánlattal összekötött árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Kikialtási ár 18809 (tizennyolczer-nyolcszázkilencz) korona.

Bánatpénz ennek 10%-a.

Fenti fatömeg az egy tömegben való eladás nem sikerülése esetén a következő öt kisebb részletben fog árvereztetni.

I-ső csoport áll 276 drb. 30—50 czm. és 438 drb. 50—90 cm. melmagasságban mért átmérőjű szálakból összesen 1303 m³ haszon- és 635 m³ tűzifára becsült fából, melynek kikialtási ára 12167 korona.

Ehez tartoznak a „Felsővár“ dűlőben álló 1—454 és 1001—1260 számmal megjelölt szálak.

II-ik csoportban van 192 szál 30—50 cm. és 69 szál 50—80 cm. melmagasságban mért átmérőjű tölgyes, 242 m³ haszonfa és 115 m³ tűzifára becsülve. Kikialtási ára 2033 korona.

A „Sub Kalinyásza“ dűlőben a 455—606 és 1261—1366 számokkal ellátott szálak.

III-ik csoportban van 27 szál 30—50 cm, 60 szál 50—85 cm. átmérőjű 104 m³ haszon- és 59 m³ tűzifa tartalomra becsült tölgyfa. Kikialtási ára 1158 korona.

A „Gaura Kaluluj“ dűlőben a 607—656 és 1370—1407 számú szálak.

IV-ik csoportban van 186 szál 30—50 cm., 120 szál 50—75 cm. átmérőjű 304 m³ haszon és 120 m³ tűzifára becsült tölgyfa. Kikialtási ára 2588 korona.

A „korabia“ dűlőben a 659—764 és 1419—1600 számú szálak.

V-ik csoportban van 35 szál 30—40 cm. 39 szál 50—80 cm. átmérőjű 92 m³ haszon és 46 m³ tűzifára becsült fa. Kikialtási ár 863 korona.

Az „Urzistye“ dűlőben az 1601—1674 számú szálak.

Az erdő a Galacz-Fenesi vasuti állomástól átlag 7 kilométer távolságra fekszik.

Utó- valamint távirati ajánlatok nem fogadottnak el. A fatömeg becsáron alól eladatni nem fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó közelebbi adatok a hivatalos órák alatt alólírottánál, valamint a nagyenyedi m. kir. állami erdőhivatalnál megtekinthetők.

Kelt Fenesen, 1912. évi szeptember 12-én.

269 1—1

Rád Traján, urb. elnök.